

12 • 2008

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry

Joulukuu

Vieno Hyttiselle ansiomitali ja kunniakirja

Vieno Hyttiselle luovutettiin 19.10.2008 Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa hopeinen ansiomitali ja kunniakirja työskentelystään Kaatuneitten Omaiset ry:n hyväksi. Kuvassa on Kaatuneitten Omaiset ry:n puheenjohtaja Raimo Kivimäki ja sihteeri Sinikka Kaksinen, Vieno Hyttinen keskellä. Kuva: Kuurosokeiden Toimintakeskuksen kuvakokoelmat.

Syyskokous Seinäjoella

Frans Leijonin syntymäaika muuttuu

Sonetti-ohjaajalta apua arkeen

Sisältö

Pääkirjoitus: Entisten nuorten sävellahja....	3
Kuurosokeat kokoontuivat Seinäjoella.....	4
Kuurosokeiden palvelut ovat kehittyneet vuosien aikana.....	6
Sinikka - suurperheen äiti.....	7
Joulun kynttilä.....	8
Pistekirjoituksella on minulle suuri merkitys.....	9
Pistekirjoituksesta tuli eläkepäivien harrastus.....	10
Taktiili-sana löytyy jo sanakirjasta.....	12
Tulkkiopiskelijat työoppimisjaksolla.....	13
Koskettavin veistos palaa jouluksi Ranskaan.....	15
Frans Leijonin syntymäaika muuttuu.....	16
Joulumietteitä.....	17
Sonetti-ohjaajalta apua arkeen.....	18
It-asiakastytyväisyyskyselyn tuloksia... 19	
Tulkkipalvelut siirtyvät Kelan hoidettaviksi 1.1.2010.....	20
Anna Toimitusneuvostolle palautetta lehdistä - äänestä ja voita yllätyspalkinto.....	22
Vieno Hyttiselle ansiomitali ja kunniakirja.....	24

Toimitustontut toivottavat kaikille Tuntosarvi-lehden lukijoille Hyvää ja Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2009!

Seuraava Tuntosarvi ilmestyy 29.1.2009. Aineiston viimeinen jätöpäivä on 9.1.2009.

Kannen kuvassa **Pentti Pietiläinen** tuuraa joulupukkia ja ojentaa lahjan **Sinikka Hautalahdelle** syyskokouksen illanvietossa Seinäjoella. Kuva: **Raili Karisaari**.

TUNTOSARVI 34. vuosikerta, ISSN 0358-2280, **Julkaisija:** Suomen Kuurosokeat ry. **Taitto:** Tuija Wetterstrand, **Toimitus:** Päätoimittaja, tiedottaja Tuija Wetterstrand, p. (09) 54953521, matkap. 040 7532026, tekstip. (09) 54953526, faksi (09) 54953517, s-posti: tiedotus@kuurosokeat.fi. **Toimitusneuvosto:** Anu Mikkola (puheenjohtaja), Carita Halme, Esko Jäntti, Kauko Kokkonen, Merja Vähämaa, Raili Karisaari (sihteeri), Tuija Wetterstrand (päätoimittaja). **Hinta:** Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 12 numeroa vuodessa isokirjoituksella, pisteillä, äänitteinä, videona, ja/tai elektronisena versiona. Ruotsinkielinen Känfelspröten ilmestyy 5 kertaa vuodessa isokirjoituksella. **Tilaukset ja osoitteenmuutokset:** Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS, p. (09) 5495 350, tekstip. (09) 5495 3526, faksi (09) 5495 3517, s-posti: kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe klo 8.00-15.45. **Painopaikka:** Kopio Niini Finland Oy. Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi Tuntosarvi on Kulttuuri-, miellipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsenlehti

Entisten nuorten sävellahja

Muistatteko, kun lauantaisin soi nuorten sävellahja radiossa? Ehkä te, jotka olitte nuoria 60-luvulla muistatte ohjelman. Minä muistan. Nyt radiossa soi lauantaisin jälleen nuorten sävellahja, mutta entisille nuorille.

Yksi työhistoriani hämmästyttävimmistä kokemuksista oli saada tutustua kuurosokeaan **Markkuun**, nyt jo pois nukkuneeseen. Kuurous ei estänyt Markkua kuuntelemasta jazzia. Markku oli rakentanut kotiinsa teknisen tilan, jossa vilkkuvalot ja pintojen tärinä antoivat tiedon eri soittimien rytmistä. Soitettavia levyjä oli kirjahyllyllinen ja kaikki tarkassa järjestyksessä. Kun Markku kutsui minut kuuntelemaan jazzia, oli hän valinnut soimaan Louis Armstrongin iki-ihanan What a wonderful world (Mikä ihana maailma). Markku jäljitteli eri instrumenttien solo-osuudet trumpetesta rumpuihin syvästi soittoon eläytyen. Musiikki ja erityisesti jazz oli hänen harrastuksensa, intohimonsa.

Työvuosieni varrella olen tavannut monia kuurosokeita, joilla on ollut halu ja tahto toteuttaa omia unelmiaan. On syntynyt hienoa kirjallisuutta, koskettavia taideteoksia ja käden töitä. Olen nähnyt hämmästyttävän upeita selviytymistarinoita. Olen tavannut arkipäivän sankareita. Olen nähnyt myös elä-

määnsä uupuneita kuurosokeita, joille Kuurosokeiden Toimintakeskuksen ja Suomen Kuurosokeat ry:n palvelut ovat toimineet tukiverkkona ja linkkinä uusiin mahdollisuuksiin.

Työ Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa on perustunut yhteisöllisyyteen, jossa on koettu, opittu ja tuettu. Osallisina ovat olleet niin asiakkaat kuin työntekijät. Tehty työ on perustunut myös työntekijöiden ammattitaitoon ja vahvaan sitoutumiseen. Ihmisestä välittäminen on ollut kantava arvo kaikkina aikoina. Ollaan kuljettu yhdessä yhteistä matkaa ja tultu siksi, mitä olemme.

Nyt entiset nuoret, joihin itsekkin kuulun, ovat jättämässä työelämän, siirtymässä päiväkansalaisiksi. Seuraajat jatkavat siitä, mihin edelliset jäivät ja taas syntyy uusia ihania polkuja kuljettavaksi.

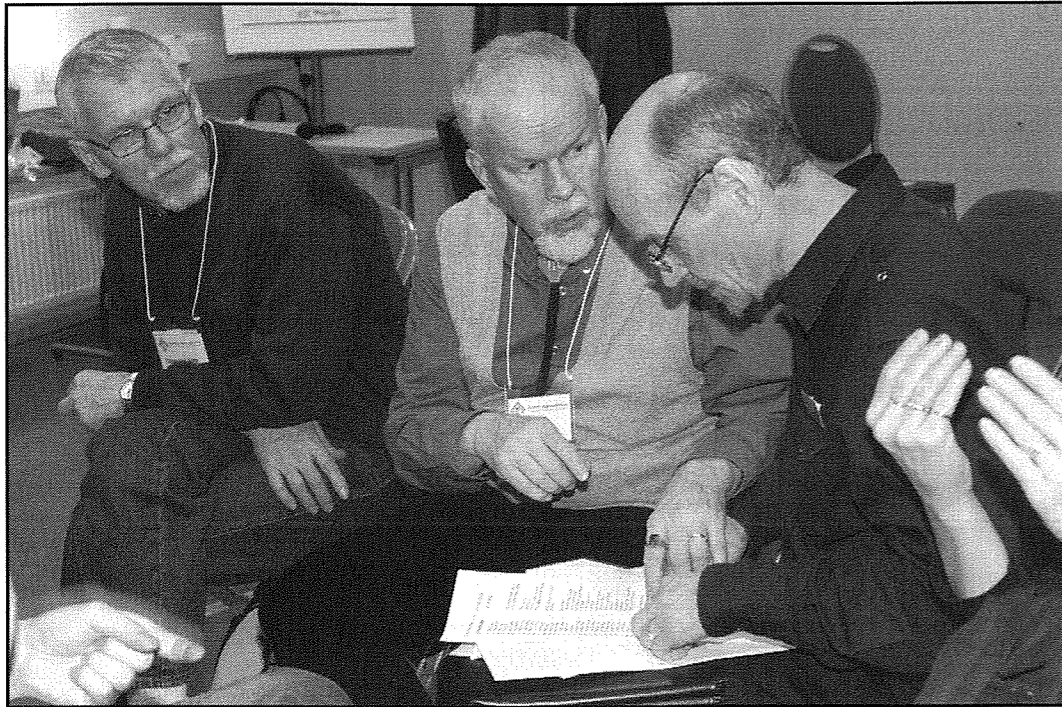
Hyvät asiakkaat, työtoverit, kollegat, ystävät, kiitos yhteisestä matkasta, kumppanuudesta ja yhteistyöstä. Toivon kannustavia asioita elämäänne.

Kuurosokeiden Toimintakeskuksen asukkaille ja työntekijöille lämpimät halaukset.

Kiitos ja näkemiin!

Kirsti Tamminen ■

Kuurosokeat kokoontuivat Seinäjoella

Antti Hirvonen (vas) ja Kari Hyötylä tulkkeineen osallistuivat syyskokoukseen Seinäjoella.

Teksti ja kuva: Raili Karisaari

Kuurosokeiden syyskokousta voi hyvällä syyllä sanoa yhdistyksen tärkeimmäksi vuosittaiseksi tapahtumaksi. Osanottajien määrä on lisääntynyt vuosi vuodelta. Tällä kerralla syyskokoukseen osallistui 81 äänivaltaista jäsentä. Se on noin neljännes koko yhdistyksen jäsenmäärästä.

Tänä vuonna kokouskaupungiksi oli valittu Seinäjoki, joka on Etelä-Pohjanmaan maakunnan keskus ja yksi Suomen voimakkaimmin kasvavista kaupunkiseuduista. Kuntaliitos Nurmmon ja Ylistaron kanssa vuoden 2009

alussa kasvattaa uuden Seinäjoen kaupungin asukasluvun 56 000:een.

Seinäjoki tunnetaan mm. kauniista Lakeuden Ristin kirkosta, jonka on suunnitellut **Alvar Aalto**. Monet muistavat Seinäjoen jokakesäisten Tangomarkkinoiden tapahtumapaikkana. Kokouspaikka, Sokos Hotelli Lakeus, sijaitsee keskellä kaupunkia rautatieaseman läheisyydessä ja sinne oli helppo löytää.

Lauantaina kokousohjelman aluksi apulaiskaupunginjohtaja **Harri Joki-**

ranta tuli tervehtimään kuurosokeita ja toivotti syyskokouksen tervetulleeksi Seinäjoelle.

Syyskokouksen puheenjohtajana toimi **Maija-Liisa Lahti** Porista. Kokouksen tärkein asia oli hallituksen laatima esitys uudesta strategiasta vuosille 2009 - 2014 sekä esitys yhdistyksen uudesta organisaatiosta. Näistä aiheista oli järjestetty keskustelutilaisuus lauantaina 22. marraskuuta ennen varsinaisen syyskokouksen alkua.

Puheenvuoroja käytettiin ahkerasti. Erityisen paljon kysymyksiä herätti esitys uudesta organisaatiosta.

Yhdistyksen strategia hyväksyttiin hallituksen esittämässä muodossa. Monien puheenvuorojen ja kahden äänestyksen jälkeen syyskokous hyväksyi myös hallituksen esityksen mukaisen organisaation muutettuna siten, että johtoryhmä siirretään organisaatiokaaviossa toiminnanjohtajan alapuolelle.

Muita tärkeitä päätösasioita olivat puheenjohtajien ja hallituksen jäsenten palkkiot, vuoden 2009 toimintasuunnitelma ja talousarvio ja tietenkin henkilövalinnat yhdistyksen hallitukseen.

Uudet hallituksen jäsenet

Lauantaipäivän viimeisenä asiana oli uusien jäsenten valitseminen yhdistyksen hallitukseen erovuoroisten ti-

lalle. Erovuorossa olivat tänä vuonna **Aatos Ahonen**, **Päivi El Gharb** ja **Merja Vähämaa**.

Aatos Ahonen Rovaniemeltä valittiin uudelle kaksivuotiskaudelle. **Sanna Paasonen** Helsingistä palaa hallitukseen kahden vuoden tauon jälkeen ja **Ari Suutarla** Helsingistä yhden vuoden tauon jälkeen. Asiantuntijajäseniksi vuodelle 2009 valittiin **Riku Virtanen** ja **Jouni Valonen**.

Hallituksessa jatkavat puheenjohtaja **Seppo Jurvanen**, **Tuula Hartikainen**, **Ulla Kungas** ja **Marjo Nurminen**.

Huomionosoituksia ja ansiomerkkejä

Ennen varsinaisia syyskokousasioita julkistettiin Vuoden Jäsen, Vuoden Työntekijä, kunniakirjan saajat sekä ansiomerkkien saajat.

Vuoden Jäseneksi 2008 hallitus on valinnut **Seija Troyanon** Varkaudesta. Seija on ollut järjestömme pitkäaikainen toimija, aktiivinen kuurosokeusasioiden tiedottaja ja yhteiskunnallinen vaikuttaja omassa kotikunnassaan Varkaudessa.

Vuoden Työntekijä on tänä vuonna **Riitta Lahtinen** Helsingistä. Yhdistys on huomionnut erityisesti Riitan arvokkaan tutkimus-, koulutus- ja kehittämistyön kommunikaation, kommunikaatiomenetelmien ja kommuni-

kaatiopalveluiden parissa. Hän on tehnyt arvokkaalla tavalla kuurosokeustyötä näkyväksi.

Kunniakirjan saivat: **Riitta Ruissalo** Tampereelta ja **Pekka Jaakola** Ylivieskasta. Riitan ansiona on monivuotinen työ Tampereen kerhonvetäjänä ja kuurosokeusasiain tiedottajana. Pekka on ahkerasti ottanut kantaa ja tuonut esille kuurosokeusnäkökulmaa kirjoittamalla yhdistyksen lehdissä ja verkossa.

Näkövammaisten Keskusliiton hopeisen ansiomerkin 20 vuoden työstä Suomen Kuurosokeat ry:ssä saivat: toimittaja **Raili Karisaari**, aluesihtööri **Marjatta Puromäki**, aluepäällikkö **Ritva Rouvinen** ja aluesihtööri **Jorma Säynäjäkangas**.

Näkövammaisten Keskusliiton pronssisen ansiomerkin 10 vuoden työstä Suomen Kuurosokeat ry:ssä saivat: siistijä **Tarja Laatikainen**, opintokoordinaattori **Harri Peltola** ja talousjohtaja **Marjaana Sjöholm**. ■

Kuurosokeiden palvelut ovat kehittyneet vuosien aikana

Kirsti Tamminen

Kuurosokeiden palvelut ovat kehittyneet vuosikymmenten aikana kuurosokeiden lähtökohdista ja heidän mahdollisuudestaan vaikuttaa niihin. Yhdessä on syntynyt enemmän kuin yksin.

Parhaat toteutetut kehittämissuunnitelmat ovat nousseet arjen tarpeista ja silloin myös tulokset ovat olleet paljolti paljolti.

Kun 20 vuotta sitten tulin Kuurosokeiden palvelutaloon johtajaksi, sen varastohuoneesta löytyi yksi tietokone.

Se oli alku nykyiselle, kuurosokealle yksilöllisesti räätälöidylle IT – opetukselle ja - tuelle. Nyt kuurosokeita tietokoneen käyttäjiä on n. 300. Tiedon ja kommunikaation jano on edelleen sammumaton.

Merkittävä kehitys on tapahtunut myös tulkkipalveluissa ja niiden saatavuudessa. Nyt on vaikea kuvitella kuurosokean elämää ilman viittomakielen tulkkia. Tulkkauksen mahdollistama osallisuus ei ole apuvälinein korvattavissa. ■

Sinikka - suurperheen äiti

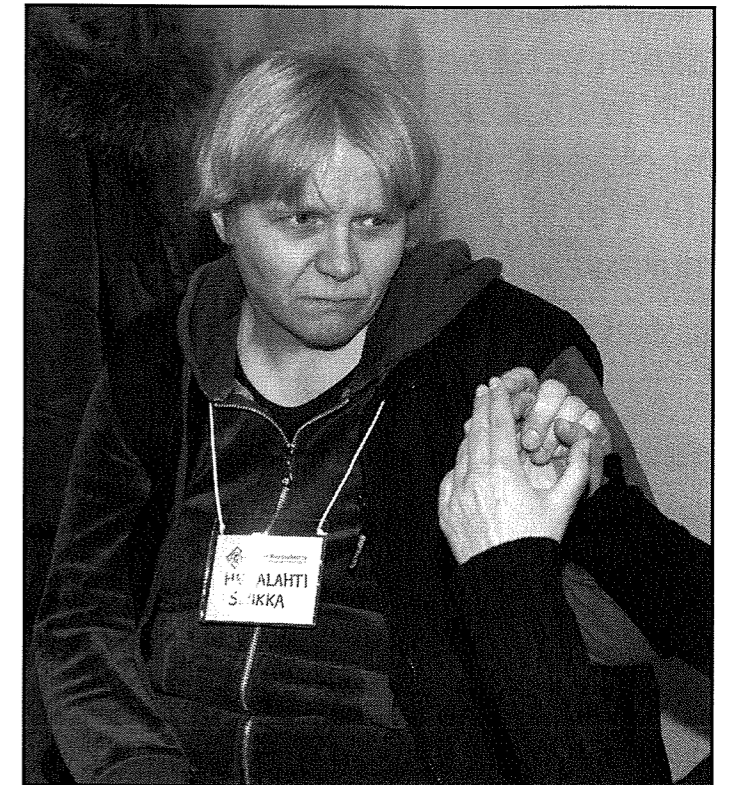
Teksti ja kuva: Raili Karisaari

Sinikka Hautalahti ja hänen miehensä olivat mukana yhdistyksen syyskokouksessa Seinäjoella. Sinikka käyttää taktiilia viittomakieltä ja hänellä oli kokouksessa apunaan kaksi tulkkia. Lyhyt haastattelu onnistui sunnuntaina juuri ennen kotiinlähtöä.

Sinikka ja hänen miehensä asuvat Töysässä, Etelä-Pohjanmaalla, ja molemmat ovat syntyperäisiä pohjalaisia. Sinikalla on usher; hän on syntynyt kuurona, näkövamma kehittyi myöhemmin kouluiässä.

Sinikka kertoo, että hän aloitti peruskoulun Kuopion kuurojenkoulussa, josta hän kolmen vuoden jälkeen siirtyi Jyväskylän kuurojen kouluun. Lukio jäi kesken, mutta hän jatkoi opiskelua Näkövammaisten ammattikoulussa, nykyisessä Arlainstituutissa. Aluksi hän oli vuoden valmentavalla linjalla, ja jatkoi sen jälkeen käsityölinjalla. "Sieltä on jäänyt innostus käsitöihin ja poppanoiden tekoon", hän toteaa.

Sinikka Hautalahti on suurperheen äiti. Hautalahdet tapasivat toisensa

Sinikka Hautalahti käyttää taktiilia viittomakieltä.

pian Sinikan valmistumisen jälkeen. Parin vuoden seurustelun jälkeen he menivät naimisiin ja saivat ensimmäisen lapsen. Lapsia on myöhemmin siunaantunut kaikkiaan kahdeksan. Vanhin lapsista on nyt 22-vuotias ja nuorin viisivuotias. Sinikka kertoo, että hän on myös mummo. Perheeseen kuuluu 1-vuotias lapsenlapsi ja talvella on tulossa toinen.

Koska Sinikka ja hänen miehensä ovat kuuroja, niin perheessä kommunikoidaan viittomakielellä. Kaikki lapset osaavat viittoa myös taktiilisti.

Näin isossa perheessä aika ei pääse käymään pitkäksi. Omakotitalossa riittää aina puuhaa. On pihatöitä ja monenlaisia remonttihanomia. Si-

nikka kertoo, että heillä on selvä työnjako: hän tekee talossa kevyet sisätyöt ja mies hoitaa raskaammat remonttityöt. Myös lapset auttavat, kukin omien voimiensa ja taitojensa mukaan.

Perhe ja harrastukset tärkeitä

Kodinhoidon ohella Sinikalla riittää aikaa myös harrastuksille. Hän osallistuu aktiivisesti Vaasan kerhon toimintaan ja käy siellä niin usein kuin mahdollista. Vaasan kerho oli valmistellut ohjelmaa myös Seinäjoelle syyskokousväen iloksi. Sinikka esitti viittomakielisen joulurunon, joka oli nautittavaa katseltavaa.

Liikunnallekin on jäätävä aikaa. Sinikka käy sauvakävelyllä päivittäin ja uimassa silloin tällöin. Harrastuksiin kuuluvat myös keilailu ja karavaanimatkailu perheen kanssa. "Olen sitä mieltä, että kuurosokean ei pidä olla vain kotona neljän seinän sisällä. Sellainen tylsistyttää. Pitää liikkua, niin pysyy kunnossa ja hyvällä mielellä", Sinikka toteaa.

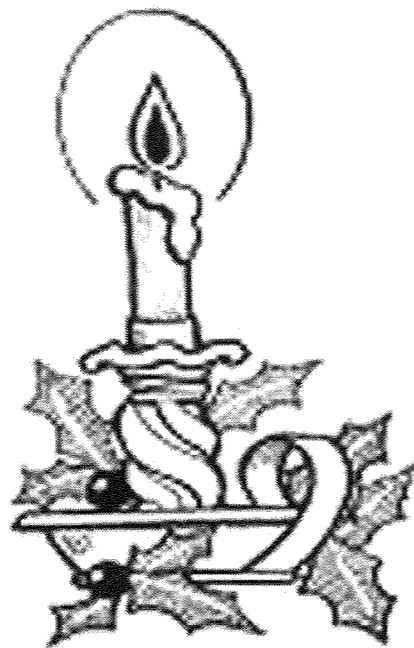
Joulua Hautalahden perheessä valmistellaan ihan kuten muissakin perheissä; siivotaan, tehdään ruokia, leivotaan kakkuja, tehdään joululahjoja pukinkonttiin. Joulun pyhiksi Hautalahdet menevät mökilleen Ähtäriin ja lapsista ainakin viisi tulee mukaan. ■

Joulun kynttilä

Vieno Hyttinen

Olen syttynyt jälleen loistamaan, minä joulun kynttilä pieni. Tuon riemuisan viestin alhoon maan, on juhla Taivasten Kuninkaan!

Lapsi, lailla kynttilän, valon, lämmön tuot kotihin. Elämässä niin paljon on pimeää, kaikkialla kaivataan kynttilää. ■

Pistekirjoituksella on minulle suuri merkitys

Vieno Hyttinen

Olen ollut kiitollinen, että lehtemme julkaistaan myös pistekirjoituksella. Nyt on tapahtunut parannus, kun pistelehdet on alettu painaa paksummalle paperille kuin aikaisemmin. Pisteet tuntuvat paremmin paksulta paperilta. Minulla on sormien tuntoherkkyys heikentynyt, ja lukeminen siksi vaikeampaa.

Toivon, että mahdollisimman moni oppisi pistekirjoituksen heikkonäköisenä. Sitten kun näkö heikkenee niin, ettei enää näe lukea, on helppo siirtyä lukemaan pistekirjoitusta. Minä opin pistekirjoituksen jo 20-vuotiaana. 37-vuotiaana menetin näköni. Silloin tuntui hyvältä, kun osasin pistekirjoituksen.

Kuulonäkövammaisen ei kannata jäädä pelkän kuulon varaan, kun ei tiedä milloin kuulokin heikkenee niin, ettei pysty kuulemaan äänitteitä. Minä en ole koskaan pystynyt kuulemaan äänikirjoja, siksi en halua Daisy-laitetta. Minulla menee liian paljon ohi korvien, sillä korvani ei

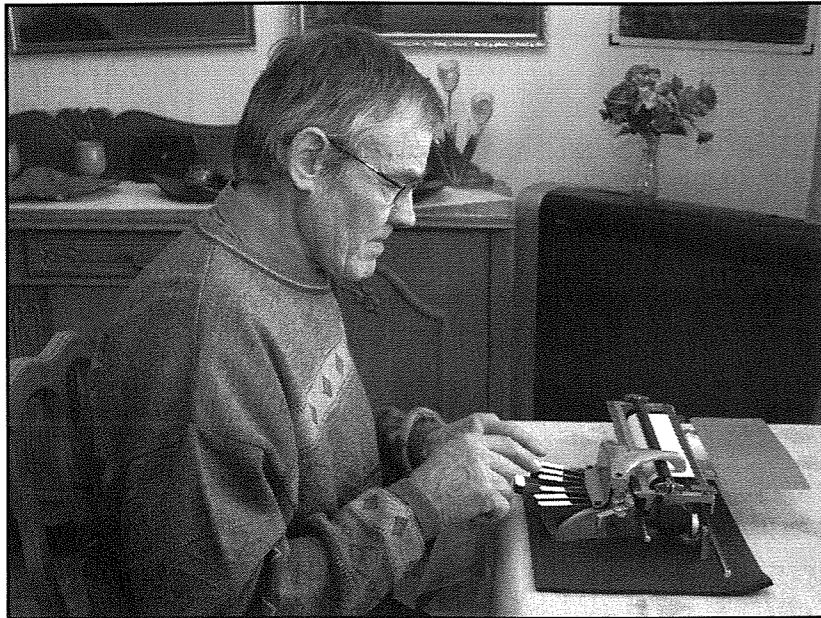
Vieno Hyttinen lukee kirjoitustulkin kirjoittaman tekstin pisteillä tietokoneeseen kytketyn pistenäppäimistön avulla. Kuva: Tuija Wetterstrand.

pysty erottamaan kaikkia sanoja. Ja numerot ovat toinen asia.

Kuulovammaa ja näkövammaa on niin monenlaista, että kaikki apuvälineet eivät sovi kaikille. Ihmisiä on eri ikäisiä ja kuulonäkövamma eri asteista, että on vaikea arvioida, mikä sopii kullekin. ■

Vuosi 2009 on pistekirjoituksen keksijän **Louis Brailin** syntymän 200-vuotisjuhlavuosi. Louis Braille syntyi 4.1.1809 Ranskassa, Pariisin lähellä.

Pistekirjoituksesta tuli eläkepäivien harrastus

Heikki Paatelainen kirjoittamassa pistekirjoituskoneella kirjettä olohuoneensa pöydän äärellä.

Teksti ja kuva: Tuija Wetterstrand

Turun entinen aluesihteerin **Heikki Paatelainen** viettää eläkepäiviään kodissaan Sammatissa. Kuurosokeiden yhdistyksessä hän ennätti tehdä töitä 17 vuoden ajan, kunnes jäi ensin sairauslomalle vuonna 2001 ja sen perään eläkkeelle kaksi vuotta myöhemmin.

Heikki, jonka osa tuntee myös lempinimellä Hilli, tuli yhdistykseen töihin 1984 silloisen toiminnanjohtajan **Kaija Salekarin** pyynnöstä. Samaan aikaan aluesihteerinä aloittivat **Terhi Pikujämsä**, **Hilkka Kälkäinen** ja **Risto Manninen**. Pian aluesihteerit palkattiin lisää ja Terhistä leivottiin johtava aluesihteerin.

Vaikka Heikin alue pieneni uusien aluesihteerien myötä, niin matkapäiviä riitti. Ensimmäiset kaksi vuotta toimisto sijaitsi Lohjalla, Turussa toimistopäivä oli vain kerran kuukaudessa. Sitten toimisto siirtyi vakituisesti joka maanantaiksi Turkuun. Eläkepäivien parhaana puolena Heikki Paatelainen pitää sitä, ettei tarvitse lähteä ajamaan pitkiä matkoja säässä kuin säässä. Asiakkaita ja työyhteisöä tulee kuitenkin ajoittain ikävä.

“Tykkäsin olla asiakkaiden parissa, työkaverit olivat valtavan hyviä ja Terhi erinomainen esimies”, Heikki Paatelainen kiittelee.

Ennen aluesihteerin hommia Heikki Paatelainen toimi ensin liikunnan ohjaajana. Tultuaan töihin Tyyskylän kurssi- ja työkeskukseen Heikki sai työn ohessa koulutuksen liikkumistaidon ohjaajaksi. Tyyskylässä kuntoutettiin myös kuurosokeita ja Heikki alkoi opiskella viittomia pienestä viittomakielen sanakirjasta sekä pistekirjoituksen alkeita. Heikin innostus työskennellä kuurosokeiden parissa pantiin merkille yhdistyksessä.

- Tyyskylän jälkeen ja ennen Suomen Kuurosokeat ry:hyn tuloaan Heikki Paatelainen ennätti opettaa muutaman vuoden ajan liikkumistaitoa ja liikuntaa Näkövammaisten ammattikoulussa, nykyisessä Arlainstituutissa. Viittomakielen opinnoista oli hyötyä sielläkin, koska koulussa opiskeli useita kuurosokeita.

Viittomakieltä Heikki käytti edellisen kerran pari vuotta sitten, kun hän kävi pyynnöstä opettamassa liikkumistaitoa henkilölle. “Vähän aristelin etukäteen, että miten taidot ovat pysyneet yllä, mutta ihan hyvin se meni. Liikkumistaidon ohjauksesta ei tule mitään, jos kommunikatio ei pelaa”, Heikki toteaa.

Pistekirjeenvaihtoa

Aluesihteerinä ollessa Heikillä oli käyttöä pistekirjoitustaidolle ja pisteidenlukutaidoille, jotka Heikki Paatelainen oppi Tyyskylässä ollessaan.

Kaikki pistekirjoituksen käyttäjät saivat kurssikirjeet ja muut tiedotteet aina pisteillä. Joskus aikaa säästääkseen Heikki laitto viisikin paperia päällekkäin pistekirjoituskoneeseen ja hakasi näppäimiä niin voimalla, että pisteet kohosivat myös alimmaiseen paperiin. “Alimman arkin, eli sen, missä jälki oli huonointa sai joukon paras pistekirjoituksen lukija, joka oli **Lasse Hannula**”, Heikki muistelee.

Siirtyessään eläkkeelle Heikki sai Terhin luvalla mukaansa toimiston vanhan pistekirjoituskoneen. Sen turvin hän käy edelleen säännöllistä pistekirjeenvaihtoa kahden kuurosokean ja yhden näkövammaisen henkilön kanssa. Merkki- ja juhlapäivien tervehdyksiä menee parille muullekin kuurosokealle henkilölle, mutta niihin Heikki ei ole saanut enää vuosiin henkilökohtaisesti vastauksia.

Pistekirjoituksella käyty kirjeenvaihto on vähentynyt huomattavasti nyt, kun viestejä voi laittaa sähköpostilla. Pistelukutaidon säilymisen kannalta on kuitenkin tärkeä lukea säännöllisesti pistekirjoituksella kirjoitettuja tekstejä. Joillekin kuurosokeille pistekirjoitus on ainoa tapa saada itsenäisesti tietoa ja ilmaista itseään.

“Näin eläkkeellä ollessa aikaa on, joten uudetkin pistekirjoituskaverit ovat tervetulleita”, Heikki Paatelainen toivottaa. ■

Taktiili-sana löytyy jo sanakirjasta

Tuija Wetterstrand

Kielikello-lehden numerossa 3/2008 löytyi mielenkiintoinen pikkujuttu. Luki- ja kysyi asiantuntijalta, että mitä tarkoittaa sana taktiili – vai pitäisikö sanoa taktiilinen. Lehden toimitussihteerin **Riitta Eronen** selitti kysyjälle taktiilisanan tarkoittavan 'tuntoaistiin perustuvaa', 'kosketeltavaa', 'tunnusteltavaa'. Esimerkkinä hän mainitsi näkövammaisille tarkoitettua kohokuvia ja piste- eli braillekirjoituksen, jota luetaan taktiilisti sormin tunnustelemalla, samoin kuin viittomakielen, jolla voi "viestiä taktiilisesti eli puhuteltavaa koskettaen".

Kielikellossa kerrotaan, että sekä taktiili että taktiilinen ovat mahdollisia muotoja. Termi löytyy uutena hakusanana Kielitoimiston sähköisen sanakirjan päivitetystä versiossa (2008). Kielitoimiston sanakirjan painetun version uudesta laitoksesta ei ole vielä tietoa, mutta taktiili-sana tulee aikaan sisältymään siihenkin.

On ilahduttavaa, että taktiili-sana on nyt virallisesti otettu hakusanaksi suomen kielessä. Suomen Kuurosokeat ry:n julkaisuissa ja kuurosokeiden keskuudessa sanaa on käytetty jo pitkään, onhan kosketuksen kautta saatava tie-

to tärkeä osa kuurosokeiden kommunikaatiota. Yhdistyksessä olemme totuneet käyttämään termistä muotoa taktiili. Taktiili on sanana lyhyt ja napakka ja sen soisi yleistyvän kielenkäytössä myös muualla. Kielitoimistolle on jo viestitty, että Suomen Kuurosokeat ry suosittelee lyhyttä muotoa taktiili, ja Kielitoimistosta on luvattu ottaa se huomioon mm. heidän neuvonnassaan.

CHARGE vai Charge

Charge-syndrooma on niin uusi sana, että se löytyy vasta lääketieteen erikoissanakirjasta. Monesta sanasta koostuva lyhenne kirjoitetaan joskus kokonaan isoilla kirjaimilla, joskus vain isolla alkukirjaimella.

Periaatteessa lyhenteet, joihin on poimitu yhdyssanan tai sanaliiton sanojen alkukirjaimet, ovat isokirjaimisia. Kun isokirjanlyhenne voidaan lukea kokonaise- na sanana, se muuttuu yleensä lyhenne- sanaksi ja kirjoitetaan erisnimen tapaan isolla alkukirjaimella (esim. Kela). Sanan muuttumisessa lyhenne- sanaksi vaikuttaa sen yleisyys ja myöskin aiheesta kirjoit- tavien valinnat. Siten CHARGE ja Charge ovat molemmat perusteltuja. Itse olen suosinut muotoa Charge. ■

Tulkkiopiskeiljat työoppimisjaksolla

Johanna Gustafsson ja Ilona Karilo

Olemme kaksi toisen vuoden viittomakielen tulkkiopiskelijaa Helsingistä ja Kuopiosta. Olimme lokakuussa suorittamassa työoppimisjakson Suomen Kuurosokeat ry:llä Helsingissä. Meillä oli ainutlaatuinen mahdollisuus tutustua keskustustoimiston arkeen ja toimintaan.

Tiistaina 28.10.2008 olimme mukana kommunikaatiopiirin retkellä Suomen rautatiemuseossa Hyvinkäällä. Kokemus oli meille molemmille arvokas, koska se oli ainutlaatuinen tilaisuus tutustua kuurosokeisiin henkilöihin luontevassa ympäristössä. Oli myös hauska ja mielenkiintoista seurata viittomakielentulkin työtä eri tilanteissa. Seurasimme kuinka tulkki käyttäytyy päivän aikana eri tilanteissa, niin junamatkalla, tulkkaustilanteissa kuin opastamisessa. Tulkki tapainoilee ammattiroolinsa takana, tehden työtänsä, mutta ollen silti kuin yksi porukasta.

Kommunikaatiopiiri on kuurosokeille tarkoitettua toimintaa, joka kokoontuu kerran kuukaudessa. Kommunikaatiopiiri tarjoaa mahdollisuuden tavata muita kuurosokeita ja erityi-

sesti kommunikoida omalla kielellä. Piirissä tutustutaan eri kommunikaatiomenetelmiin toiminnan kautta. Toimintaa ja retkiä järjestetään kuurosokeiden omien ideoiden ja ehdotusten pohjalta.

Ennen työoppimisjakson alkua emme tienneet kuurosokeudesta kovinkaan paljoa, saati tunteneet ketään. Sana kuurosokea johti meidät harhaan, sillä se ei kerro mitään siitä kuinka henkilö kommunikoi. Käytetäänkö puhetta, viittomakieltä vai taktiilia viittomakieltä. Kuten monille muillekin ihmisille viittominen taktiilisti saattaa olla suuri kynnys, niin se oli myös meille. Nyt harjoittelun jälkeen täytyy kuitenkin todeta, ettei se ole paljoa sen ihmeellisempää kuin kuurojen käyttämä viittomakieli. Erona kuitenkin se, että taktiilisti viitottaessa on kosketus läsnä koko ajan. ■

Tulkkiopiskelijat kiittävät

Kiitos Suomen Kuurosokeat ry:lle loistavasta harjoittelupaikasta ja luottamuksesta, jonka osoitte antamalla meille monipuolisia tehtäviä.

Koskettavin veistos palaa jouluksi Ranskaan

Kuvanveistäjä Johanna Häiväoja ja voittoisa Onnellisten saari

Teksti ja kuva: Tuija Wetterstrand

Kuurosokeat valitsivat elokuussa vuoden koskettavimmaksi veistokseksi **Johanna Häiväojan** työn nimeltä Onnellisten saari. Kuvanveistäjä Johanna Häiväoja asuu vakituisesti Ranskan Normandiassa ranskalaisen, niin ikään kuvanveistäjänä työskentelevän miehensä ja kahden lapsensa kanssa. Lähellä meren rantaa sijaitsevaa kotipaikkaansa Häiväoja kuvailee ihastuttavaksi. Kahdelle taiteilijalle on myös tärkeää, että isoihin ja töiden kannalta tärkeisiin kaupunkeihin kuten Pariisiin ja Lontooseen pääsee nopeasti. "Parasta

Normandiassa on kuitenkin valo. Valo on taiteilijalle äärimmäisen tärkeä."

Suomessa Johanna Häiväoja käy työasioissa kuutisen kertaa vuodessa. Marraskuun lopussa hän kävi Suomessa neuvottelemassa tilaustyöstä ja haki samalla reissulla voitajateoksen jouluksi kotiin Ranskaan.

Johanna Häiväoja iloitsee Koskettavin veistos –kilpailun voitosta ja siitä, että yleisö koki työn sellaisena, kuin hän itsekin oli sen ajatellut. Kuurosokeiden mielestä Onnellisten saari tuntui

miellyttävältä koskettaa ja sen selkeät muodot ja mielenkiintoiset yksityiskohdat kiinnostivat ja saivat mielikuvituksen liikkeelle. "Tapa katsoa koskettamalla kiehtoo minua", Häiväoja sanoo.

Onnellisten saari koostuu kolmesta osasta. Aaltomainen yläosa on valkoista, läpikuultavaa alabasteria. Alabasterisaari kohoaa ylös mustasta, suorakaiteen muotoisesta graniittijalustasta. Osat yhdistetään välissä olevan pienen puisen, neliönmuotoisen palan avulla. Hieman samantyyppisiä muotoja oli myös Häiväojan työssä nimeltä Maisema, jolla hän osallistui edelliseen, Helen Keller maailmankonferenssin yhteydessä pidettyyn Koskettavin veistos kilpailuun Tampere-talolla kesäkuussa 2005.

Johanna Häiväoja paljastaa, että kumpikaan ei ole hänelle erityisen tyypillinen työ. "Teen paljon veistoksia, joita ei voi koskea. Kosketettava veistos on mielenkiintoinen vastakohta. Erilaiset lähestymistavat auttavat ajattelemaan asioita uudesta näkökulmasta", Häiväoja pohtii.

Alabasteria Johanna Häiväoja alkoi työstää sattumalta. Materiaali sanan mukaisesti kannettiin hänen kotiovelleen. "Olen usein tilannut taiteilijatarvikkepostimyynnistä helposti työstettävää saippuakiveä, koska myös opetan kuvanveistoa. Kerran mukana tuli pala alabasteria. Mietimme mieheni kans-

sa, että siinähan saattaisi olla mielenkiintoinen materiaali", Häiväoja kertoo. "Marmoriakin olisi mukava kokeilla, mutta sitä ei toimiteta kotiin."

Parhaiten Johanna Häiväoja tuntee pronssiveistoksistaan. Viime aikoina hän on kiinnostunut tutkimaan valoa. Siihen valokuitu materiaalina sopii hyvin. Ensimmäinen iso näyttely, missä Häiväoja kokeili valokuitua isossa mittakaavassa on juuri päätynyt Ranskassa. Johanna Häiväoja näyttää valokuvia näyttelystä, joka oli esillä keskiaikaiseen kirkkoon kunnostetussa näyttelytilassa. Näyttely oli iso valoa ja ääntä yhdistävä installaatio, jonka Häiväoja teki yhteistyössä muusikon kanssa. Pimenetyn kirkon lattialle oli aseteltu isoissa kimpuissa valokuitunauhaa, jonka läpi kulki ääni. Kiinnostavalta vaikuttavan näyttelyn saamisesta Suomeen ei ole takeita. "Jos rahoitus löytyy, niin tuon kyllä mielellään näyttelyn Suomeen", Häiväoja vakuuttaa.

Seuraavaan Koskettavin veistos kilpailuun vuonna 2011 Johanna Häiväoja lupaa osallistua, mikäli hänellä sattuu silloin olemaan aiheeseen sopiva veistos valmiina. Ajatusta kosketeltavasta taiteesta Häiväoja kannattaa lämpimästi. "Liian vähän tehdään veistoksia, joita voi koskettaa. Kosketeltavat työt voisivat auttaa ihmisiä ymmärtämään paremmin nykytaidetta", Johanna Häiväoja miettii. ■

Frans Leijonin syntymäaika muuttuu

Tuija Wetterstrand

Suomen Kuuroseurat ry:n historiikka kirjoittava **Eero Vartio** on tehnyt oikeaa salapoliisityötä Frans Leijonin elämänvaiheita selvitellessään. Nyt Frans Leijonin jo lähes varmana pidetty syntymäaika muuttuu viikolla. Hänen oikea syntymäpäivänsä onkin 19.12.1878.

Frans Leijonin syntymäaika vaihtelee kirjallisissa lähteissä syyskuusta joulukuuhun ja vuosilukukaan ei ole aina sama. Marraskuun Tuntosarvessa olleessa jutussa Eero Vartio mainitsee, että Turun ja Kaarinan seurakuntien keskusrekisterissä Frans Leijonin syntymäajaksi on kirjattu 12.12.1878. Viimeisin Frans Leijonista tehty merkintä kirkonkirjoissa löytyy juuri Turusta koska hän kuoli siellä. Tuo syntymäpäivä 12.12. on merkitty myös Leijonin kuolinilmoitukseen ja hautakiveen, joten sitä ei heti arvaisi epäillä vääräksi.

Vanhoja kirkonkirjoja tutkiessa täytyy kuitenkin olla tarkkana. Niissä on virheitä ja tiedot on hyvä tarkistaa kaikista mahdollisista lähteistä.

Frans Leijon syntyi Yläneellä, mistä hän muutti lapsena äitinsä ja uusio-perheensä kanssa Mynämäelle. Mynämäen seurakunnan muuttokirjoihin Fransin syntymäajaksi merkittiin tuo tuttu päivämäärä 12.12.1878.

Kun tutkitaan henkilön historiaa, on tarkasteltava hänestä tehtyjä merkintöjä taaksepäin aina siihen ensimmäiseen merkintään asti, joka tässä tapauksessa löytyy Yläneen seurakunnan syntyneiden kirjasta. Eero Vartio tarkistutti Kansallisarkistosta siellä olevasta Yläneen syntyneiden kirjasta Frans Leijonin syntymäajan. Ja yllätys yllätys! Siellä olikin Fransin syntymäajaksi merkitty 19.12.1878. Väärä merkintä on ilmeisesti tehty siinä yhteydessä, kun Frans äiteineen muutti Yläneeltä Mynämäkeen vuoden 1890 alussa, ja se on seurannut kirkonkirjoissa aina sen jälkeen. ■

Joulumietteitä

Ojoisten torppari

Joulu on ovella, samoin siivoukset, leipomiset ja muut kiireet. Se minua ihmetyttää, että suomalaista jouluruokaperinnettä ei arvosteta tarpeeksi. Nykyään käytetään paljon eksoottisia mausteita ja syödään kevyitä ruokia, kuten kalkkunaa. Myös ruokajuomat ovat erikoisia ja vahvoja. Voi olla, että ruoka on muuttunut terveellisemmäksi, mutta minua surettaa jouluruokaperinteen katoaminen.

Meidän jouluperinteisiin kuuluu käydä hautausmaalla. Sen jälkeen syödään ohrapuuroa. Saunomisen jälkeen tarjotaan mustaherukkaglögin kanssa pipareita ja homejuustoa. Laulamme joululauluja ja halaamme toisiamme. Perinteisten jouluruokien listaan kuuluvat laatikot (lanttu-, porkkana-, ja imelletty perunalaatikko sekä maksalaatikko), kinkku, korijuustot, rosolli, italiansalaatti, suutarinsilli, graavilohi, lasimestarinsilli, punasipulihöyste, lihahyytelö, joululeipä, perunalimppu, näkkileipä ja kotikaljaa. Perinteistä jouluruokaa on myös lipeäkala valkokastikkeen kera.

Jälkiruokana on perinteisesti luumuhyytelö. Aterian jälkeen tarjotaan konjakkia ja sherryä tai juodaan kah-

via suklaakakun kera. Yöpalana syödään Janssonin kiusausta yökirkon jälkeen.

Joulupäivän aamuna käydään kirkossa. Sen jälkeen syödään mustaviinimarjalla maustettua peuran paistia kermakastikkeen, perunalumen ja herne-porkkanan kera. Lisänä tarjotaan pihlajamarjahyytelöä. Jälkiruokana on kiisseliä kiisseli puolukkakastikkeen kera. Juomana on kotikalja sekä viiniä oman maun mukaan. Kahvi ja joulutorttu päättävät aterian.

Tapaninpäivänä syödään jouluruoan tähteet, lauletaan vanhaa jouluvärsyä, ajetaan hevosilla ja käydään sukuloimassa. Joulupöydän tähteitä riittää vielä Tapaninpäivän jälkeenkin.

Uuden vuoden aattona iltapäivällä tarjotaan nakit perunasalaatin kanssa, ja illalla pöytään kannetaan hirvenpaisti, jälkiruokana karpalohyytelö. Uuden vuoden päivänä syödään lohilaatikkoa ja sitruunakiisseliä. Sitten alkaa nuukailu ja syödään säästäväistä ja yksinkertaista ruokaa.

Joulupöydässä on hyvä muistaa: älä syö liikaa vaan pieniä annoksia kerrallaan. Syö kauniisti äläkä puhu ruoka suussa. Pöydässä voi muistella menneitä jouluja. ■

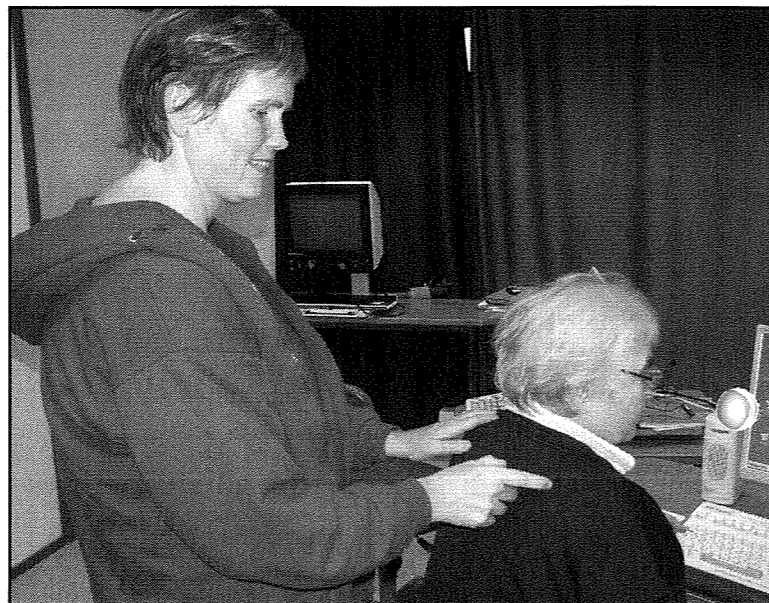
Sonetti-ohjaajalta apua arkeen

Merja Kovanen

Sonetti-ohjaajat ovat Suomen Kuurosokeat ry:n kouluttamia kuulonäkövammaisia vertaisohjaajia. He opastavat kuurosokeita tietokoneen käytössä tehden kotikäyntejä eri puolilla Suomea. Sonetti-ohjaajia on tällä hetkellä 17. Heistä osa on jo vanhempia konkareita ja osa vasta aloittelee ohjaustyötä. Jotkut myös auttavat teknisissä ongelmissa tietojensa ja taitojensa mukaan sekä neuvovat tietokoneen käyttäjiä puhelimessa, pikaviestiohjelmien avulla ja sähköpostilla.

Soneteilla on hyvin monipuolista osaamista erilaisissa ohjelmissa ja apuvälineissä. Windows-ympäristö ohjelmiseen ja apuvälineineen on kaikille ohjausta antaville tuttu ja muutama on perehtynyt myös Linux-käyttöjärjestelmään.

Asiakkaiden kotiohjaus edellyttää ohjaajilta teknisten tietojen ja taitojen lisäksi monipuolisia valmiuksia eri tavalla kommunikoivien kuurosokeiden kohtaamiseen. Suurin osa ohjaajista on puheella kommunikoivia mutta muutama antaa tarvittaessa ohjausta myös viittomakielellä tai viitotulla puheella. Tarvittaessa ohjauksissa käytetään tulkkia.

Sonettiohjaajat Soile Silvennoinen ja Seija Holmila harjoittelevat tietokoneen näppäimistön kehoviittomia IT-koulutusviikolla syyskuussa. Kuva: Kuurosokeiden Toimintakeskuksen kokoelmat.

Sonetti-ohjaajilla on mahdollisuus kouluttautua Suomen Kuurosokeat ry:n IT-koulutuksen järjestämällä Sonetti-viikoilla kahdesti vuodessa. Viime aikoina koulutuksissa on keskitytty uusien Microsoft Office -ohjelmien opiskeluun ja ohjaustaitojen kehittämiseen. Koulutuksissa painotuu apuvälineohjelmien ja näppäinkomentojen käyttö. Koska koulutukset ovat lyhyitä ja tekniikka menee hurjaa vauhtia eteenpäin, tietoa on etsittävä myös oma-aloitteisesti. Monet Soneteista ovatkin ahkeria hank-

kimaan tietoa uusista asioista. Sonetti-toimintaa varten on oma keskustelualue, jolla teknisiä pulmia ratkotaan yhteisvoimin. Myös asiakkaat voivat lähettää kysymyksiä tälle alueelle ja osallistua keskusteluun.

Ota rohkeasti yhteyttä

Sonetti-ohjaajat toivovat, että heillä tulevaisuudessa olisi aiempaa enemmän työtilaisuuksia. Vaikka toiminta alkoi yli kymmenen vuotta sitten, kaikki asiakkaat eivät ole olleet siitä tietoisia. Ohjaajat kehottavat ottamaan rohkeasti yhteyttä, ihan pienissäkin asioissa voi kysyä. Joskus vertaisohjaajaa voi olla helpompi lähestyä kuin esimerkiksi yhdistyksen työntekijää.

Sonetti-ohjaaja neuvoo tarvittaessa myös oikean henkilön luo.

Suomen Kuurosokeat ry maksaa Soneteille pienen korvauksen heidän työstään. Neuvontaa ja ohjausta saaville asiakkaille palvelut ovat maksuttomia. Sonetti-työtä tehdään usein yhteistyössä yhdistyksen IT-henkilöstön kanssa. Eri palvelut täydentävät toisiaan. Sonetti-työn seurannasta ja Sonettien palkka-asioista vastaa IT-vastaava **Seppo Tero**. Ohjauspyynnöt kulkevat hänen kauttaan. Sonetti-ohjaajien nimet ja asuinpaikkakunnat löytyvät yhdistyksen www-sivuilta IT-palvelut -linkin kautta. Keskustelualueen osoite on sonetti-keskustelu@thp.nkl.fi. ■

IT-asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksia

Marko Vainioma

Kesällä tehdyn IT-asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset ovat valmiit. Kysely järjestettiin kaikille tietokonetta käyttäville asiakkaille, osa asiakkaita sai kyselyn paperimuotoisena ja lopuille se välitettiin sähköisesti. Kyselyyn vastasi yhteensä 66 tietokoneen käyttäjää. Tutkimuksella selvitettiin tietokoneiden ylläpidon toimivuutta ja laatua. Tulosta käytetään toiminnan laadun parantamiseen ja työtehtävien oikeanlaiseen suuntaamiseen.

Kyselyssä selvitettiin mm. laitetoimistusten, korjausten ja asennustyön onnistumista sekä laadukkuutta. Lisäksi keräsimme numeromuotoisen yleisarvion tyytyväisyydestä Suomen Kuurosokeat ry:n Tieto- ja viestintäteknologian tukipalveluihin. Arvio tehtiin antamalla numero, jossa numero yksi oli huonoin arvosana ja numero neljä paras. Iloksemme havaitsimme yleisen arvion olevan varsin hyvän, keskiarvon ollessa 3,3.

Toki parannettavaakin löytyi erityisesti toimintanopeudessa sekä laitteiden, apuvälineiden ja ohjelmien käyttöön oton yhteydessä annettavassa opastuksessa. Lisäksi saimme palautetta viittomakielisten huonosta huomiointista kyselyn laadinnassa.

Seuraavana keskeisimmät huomiot, joita kysely toi esille:

- Asiakkaan kokemat viiveet palvelun saatavuudessa
- IT-asiantuntijoiden antama alkuopastus ja IT-koulutus sekoittuvat keskenään
- Toivottiin eri muodoissa olevia ohjeita tietokoneen käytöstä (pisteet, ääni, viitottu video)
- Toivotaan IT-henkilöstöä lisää
- Tieto- ja viestintäteknologian tukipalvelut koetaan hyvin tarpeellisiksi
- Sonetti-toiminta on osalle tietokoneasiakkaista tuntematonta

Kyselyn tulosten pohjalta pyritään tehostamaan asiakaskäyntejä ja pienentämään odotusaikoja. Tähän päästään ulkoistamalla osa asiakaskäynneistä yhteistyökumppanille ja vahvistamalla Sonetti-toimintaa. Tiedotusta IT-koulutuksen ja asiantuntijoiden antaman alkuopastuksen eroista lisätään sekä kerrotaan tietokoneen käyttäjille laajemmin Soneteista ja Sonetti-toiminnasta.

Lisätietoja ja koko kyselyn analyysin saat halutessasi IT-päällikkö Marko Vainiomaalta. ■

Tulkkipalvelut siirtyvät Kelan hoidettaviksi 1.1.2010.

Kuurosokeiden, kuurojen, kuulovammaisten sekä puhevammaisten tulkkipalvelu siirtyy kunnilta valtion hoidettavaksi. Muutoksen päivämääräksi on ilmoitettu 1.1.2010. Tähän muutokseen liittyvät valmistelutyöt ovat käynnissä Sosiaali- ja terveysministeriössä ja Kelassa. Suomen Kuurosokeat ry ja muut tulkkipalvelua käyttävien järjestöt seuraavat tiiviisti valmistelutyötä ja pyrkivät vaikuttamaan siihen.

Miksi valtiolle?

Tavoitteena muutoksella on tasa-arvoinen kohtelu eri puolilla Suomea. Tulkkipalvelun saatavuus ja sisältö sekä osaaminen on eri kunnissa voinut vaihdella suuresti. Lisäksi ongelmana on voinut olla rahoituksen riittävyys, joka nyt voidaan taata. Samassa yhteydessä kehitetään työssä käyvien tarpeita tulkkipalveluita ja etätulkkausta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on selvittänyt tulkkipalveluun liittyviä asioita. Seuraavat toiveet ovat nousseet esille. Käytäntöjä halutaan yhtenäistää. Tulkin saamista ja palvelua halutaan parantaa. Tavoitteena on, että 98% tulkkaustilauksista toteutuu. Ohjaus ja neuvonta yhtenäistyy ja paranee.

Uusi laki

Muutoksen yhteydessä valmistellaan Vammaispalvelulaista erillinen Tulkkipalvelulaki. Laki tulee lausuntakierrokselle keväällä 2009 ja astuu voimaan 1.1.2010. Uusi laki noudattelee seuraavia periaatteita. Tulkkipalvelun vähimmäistuntimääriin ei ole tulossa korotuksia ja tarvittavista lisätunneista on neuvoteltava erikseen. Tulkkipalvelun oheiskulujen korvaukset säilyvät nykyisellään. Lain valmistelutyön aikana arvioidaan työelämätlukkauksen tilanne, päivitystulkkaus sekä etätulkkauksen mahdollisuudet.

Vaikuttamistyö

Tällä hetkellä yhdistys on saanut varsin vähän varmaa tietoa tulevan lain sisällöstä ja kuinka palvelu aiotaan toteuttaa Kelan toimesta. Suomen Kuurosokeat ry seuraa tulkkipalvelun siirtämiseen liittyvää valmistelutyötä ja vaikuttaa siihen aktiivisesti. Tähän vaikuttamistyöhön liittyen pyydämme tulkkipalvelua käyttäviä vastaamaan oheiseen kyselyyn.

KYSELY TULKKIPALVELUSTA

Tulkkipalvelu siirtyy Kelalle. Suomen Kuurosokeat ry haluaa vaikuttaa siihen, että tulkkipalvelut toimivat siirtymisen jälkeen. Järjestö antaa lausuntoja asiasta yhdessä muiden tulkkipalveluja käyttäviä edustavien jär-

jestöjen kanssa ja kerää tietoa kuurosokeilta henkilöiltä sekä yhdistyksen työntekijöiltä.

Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvalvontatiimi kerää nyt kuurosokeiden käyttäjäkokemuksia tulkkipalvelusta. Mikä on tärkeää? Vastauksista kootaan yhteenvedo, joka lähetetään Kelalle. Vastaukset lähetetään järjestöpäällikkö Heikki Majavalle 28.2.2009 mennessä. Vastaukset käsitellään nimettömästi. Vastaukset voi lähettää sähköpostitse, kirjeitse (myös pistekirjoituksella) tai soittamalla aluesihteerille.

Kiitos vastauksestasi!

1. Miten toimii hyvä tulkkivälitys ja tulkin tilaus?
(kerro kolme tai useampi asia)
2. Vastaako tulkkaustilanteissa saamasi palvelu tarpeitasi?
(mikä toimii mikä ei)
3. Miten kuurosokeiden tulkkipalvelua pitäisi kehittää?
(esim. tuntimäärät, paritulkkaus, ulkomaan matkat)

Lähetä vastauksesi 28.2.2009 mennessä sähköpostilla osoitteeseen heikki.majava@kuurosokeat.fi tai postitse osoitteeseen: Heikki Majava, Suomen Kuurosokeat ry, PL 40, 00030 IIRIS. ■

Anna toimitusneuvostolle palautetta lehdistä

- äänestä, ja voita yllätyspalkinto!

Tuija Wetterstrand

Toimitusneuvon kaikki jäsenet ottavat mielellään vastaan palautetta kuurosokeiden lehdistä (Tuntosarvi ja Kuurosokeiden Uutislehti) sekä toivomuksia jutunaiheista. Toimitusneuvostoon kuuluvat virkansa puolesta päätoimittaja **Tuija Wetterstrand** ja toimittaja **Raili Karisaari**. Hallitus nimittää toimitusneuvoston jäsenet, joista jokaisella on erityisvastuu seurata jotain tiettyä lehden versiota. Tänä vuonna Daisy-lehden lukijoita on edustanut **Anu Mikkola**, Anu on myös toimitusneuvoston puheenjohtaja. Mustavalkolehtien lukijoita on edustanut **Carita Halme**, elektronisia versioita **Esko Jäntti** ja viitottua videota **Merja Vähämaa**. Pistelehti-**Kauko Kokkonen** jättäytyi omasta pyynnöstään pois toimitusneuvostosta, joka valitsi hänen tilalleen vuoden 2009 alusta **Mikhail Leoukhinen**. Hallitus vahvistaa ensi vuoden toimitusneuvoston kokoonpanon vuoden ensimmäisessä kokouksessaan.

Vaikka toimitusneuvoston jäsenillä on oma nimetty erityisvastuualueensa, niin jokaiselle voi antaa palautetta mistä tahansa lehden versiosta ja

lehtien sisällöstä yleensä. Näin vuoden lopussa haluamme tietää mielipiteesi tämän vuoden lehdistä ja julistamme seuraavan kyselyn:

Mikä on ollut mielestäsi vuoden 2008 Tuntosarven

- 1) paras juttu,
- 2) kokonaisuutena paras lehti,
- 3) paras kansikuva?

Kerro vastauksessasi, oletko kuurosokea/kuulonäkövammainen vai muu lehden lukija. **Lähetä vastauksesi 30. tammikuuta 2009 mennessä** sähköpostitse tiedotus@kuurosokeat.fi, postitse PL 40, 00030, puhelimitse (09) 5495 3521 tai tekstipuhelimella (09) 5495 3526. Toimitus arpoa kaikkien vastanneiden kesken pienen yllätyspalkinnon!

Netin käyttäjät voivat virkistää muistiaan ja selata vanhojen lehtien sisällysluetteloja ja lehtien pdf-versioita yhdistyksen internet-sivuilta www.kuurosokeat.fi. Vuoden 2008 lehdet löytyvät seuraamalla linkkejä **Viestintä > Kuurosokeiden lehdet > Tuntosarven sisältö > Tuntosarvi 2008**.

Kerro mielipiteesi ja vaikuta!

Mikä oli mielestäni Tuntosarven vuoden paras yksittäinen juttu. Oliko se haastattelu mielenkiintoisesta henkilöstä, matkakertomus, runo, asiantuntija-artikkeli, pääkirjoitus vai jokin muu juttu? Entä mikä oli kokonai-

suutena paras lehti: sellainen, missä kaikki tai ainakin suurin osa jutuista kiinnostivat, niin, että luit lehden mielelläsi kannesta kanteen. Entä mikä oli mielestäsi vuoden paras kansikuva? Kerromalla mielipiteesi autat meitä kehittämään Tuntosarvi-lehteä niin, että se palvelee lukijoitaan entistä paremmin! ■

Tuntosarven kannet vuonna 2008

